

**BIBLIOTECA DE
CATALUNYA
MEMÒRIA 2016**

Juny 2017

SUMARI

<u>Presentació</u>	<u>pàg 3</u>
<u>1. Indicadors</u>	<u>pàg 4</u>
<u>2. Què oferim als usuaris</u>	<u>pàg 5</u>
<u>Recursos, descripció i accés (RDA)</u>	<u>pàg 8</u>
<u>3. Fons de la BC</u>	<u>pàg 11</u>
<u>4. Iniciatives digitals</u>	<u>pàg 16</u>
<u>5. Col·laboracions</u>	<u>pàg 19</u>
<u>6. Treballar a la BC</u>	<u>pàg 21</u>
<u>7. Publicacions</u>	<u>pàg 22</u>
<u>8. Agraïments</u>	<u>pàg 22</u>

PRESENTACIÓ

Us fem a mans la memòria de la Biblioteca de Catalunya de l'any 2016. Una breu aproximació a l'activitat desplegada per la biblioteca.

L'any 2016 ha continuat sent un any ple de llums i ombres.

Llums, o més ben dit, alguna esclatxa de llum, perquè el pressupost anual -per primera vegada en els darrers vuit anys- s'incrementa. Llums, aquestes sí, ben fortes, perquè la col·lecció i l'activitat cultural i acadèmica de la Biblioteca és creixent.

Els escriptors, músics, col·leccionistes, artistes i erudits de diverses disciplines i els seus hereus, ens continuen fent confiança i ens fan arribar els seus llegats, que enriqueixen significativament la col·lecció patrimonial de la BC. Només com a mostra de les noves donacions del 2016, podem citar les donacions dels fons personals de l'escriptor i editor Josep M. Castellet, de l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán, del filòleg Joan Solà, del compositor Josep Voltas Viñas, o els dibuixos originals de bolets de Josep Ribot i Calpe.

La biblioteca continua teixint complicitats i vincles amb artistes i institucions o entitats del sector cultural, acadèmic i associatiu de Catalunya. El 72% de l'oferta cultural de la BC respon a iniciatives de col·laboració. Més de 15.000 persones han assistit a les visites, exposicions, conferències, concerts, etc. que el 2016 s'han programat, que se sumen als més d'1,5 M d'usuaris presencials i virtuals.

En aquest marc de col·laboració també s'hi inscriuen línies de treball recents i ja consolidades, com la col·lecció de llibres electrònics *Escrits i Memòria*, i l'organització de seminaris i congressos especialitzats, enguany, concretament, el Seminari Enric Granados i la Diskografentag International Conference.

Les ombres, la manca d'un pressupost adequat, i, especialment, la més punyent, l'exigua plantilla, amb un percentatge d'un 14% de les places de caràcter estructural que s'han de cobrir amb reforços i temporalitats. Aquesta provisionalitat impacta negativament en tots els serveis i àmbits de la BC malgrat el compromís i professionalitat de les persones que treballen a la biblioteca.

Si atenem a resultats, el balanç de l'activitat del 2016 és positiu. La Biblioteca de Catalunya vol continuar endavant i millorar any rere any; i desitgem que per aconseguir-ho, ben aviat les llums il·luminin amb força les ombres per superar la situació de precarietat present.

Eugènia Serra,
directora de la Biblioteca

1. INDICADORS

	2014	2015	2016	
Satisfacció usuaris	9,0	9,0	9,0	
Compliment compromisos carta de serveis (%)	96 %	95,6 %	96,4 %	
Nombre d'usuaris (presencials, remots i xarxes socials)	1.729.234	1.667.181	1.532.362	Oscil·lació de l'activitat de recerca
Nombre de consultes al catàleg	2.564.294	2.701.904	2.850.967	
Nombre de visitants	15.401	14.529	15.436	
Nombre d'activitats (expos, conferències, concerts, etc.)	326	336	364	
Nombre de documents subministrats i consultats (originals i reproduccions)	1.538.533	1.460.055	1.336.633	Canvi del programari estadístic fet el 2013 Oscil·lació de l'activitat de recerca Increment de preus i taxes.
Material lliurat electrònicament (%)	32,11 %	31,09 %	31,60 %	
Préstec per a exposicions (nombre exposicions/peces)	20/135	21/214	8/71	
Nombre documents rebuts (compra, donatiu, DL i intercanvi)	262.028	137.455	146.314	Depèn de l'entrada de donatius grans, entre els quals l'arxiu de l'editorial Gustavo Gili (2013) i Edicions 62 (2014)
Nombre documents processats (nous, duplicats, desestimats)	143.341	147.566	148.802	Creix el nombre de desestimats principalment de tercers i subsegüents còpies
Nombre d'imatges digitals creades	131.881	229.763	233.015	Subvencions i convenis de col·laboració amb tercers
Nombre de núm. de Dipòsit Legal assignats	33.955	35.837	33.182	Oscil·lació de la producció editorial de llibres (no depèn de la BC)
Nombre de núm. ISSN assignats	448	383	347	Oscil·lació de la producció editorial de publicacions (no depèn de la BC)
Nombre de registres CANTIC creats (per la BC)	11.271	9.292	9.812	
Nombre de registres CANTIC creats (total)	19.620	20.660	18.360	
Nombre de registres CIP creats	107	123	111	
Dies d'obertura anuals	289	289	291	
Mitjana dies de baixa per treballador	17,77	17	19,4	

2. QUÈ OFERIM ALS USUARIS?

2.1 Serveis a l'usuari

Avaluació del grau de compliment de la Carta de Serveis

Per conèixer el grau de compliment dels compromisos que la BC ha establert amb els seus lectors mitjançant la [Carta de serveis](#), s'han avaluat els indicadors que els mesuren. El grau de compliment de la carta el 2016 ha arribat al 96,4%. En general els resultats són satisfactoris, d'acord amb la tendència d'anys anteriors.

Llegim al jardí

El 18 de març es va reprendre el servei Llegim al jardí, d'ús del jardins del recinte de l'antic Hospital com a espai de lectura. A més de taules i cadires els usuaris disposaven de connexió a Internet sense fils, de préstec de llibres, revistes i premsa diària. Fins a la seva finalització l'11 de novembre el servei ha tingut més de 17.000 usuaris i s'han consultat uns 19.500 documents.

Xarxes socials

El bloc, Facebook i Twitter fan difusió sistemàtica de la Biblioteca de Catalunya.

Durant el 2016 la BC ha publicat 23 entrades al bloc, 402 a Facebook i 357 tuits. A final de 2016 la BC tenia 3.066 seguidors de Facebook i 6.006 de Twitter.

Així mateix, la Biblioteca té perfil i participa activament a Pinterest, amb 33 taulells, més de 2.500 imatges i gairebé 1.000 seguidors.

Serveis en línia

Des del web de la Biblioteca es pot accedir a diversos serveis: informació bibliogràfica, petició, reserva, préstec i reproducció de documents, préstec d'lectors, reserva d'ordinadors portàtils a la sala de lectura, préstec interbibliotecari per a institucions i usuaris particulars, proposta de compra de documents, visites guiades i sessions de docència, obtenció i renovació de passis i carnets de lector, distribució de documents duplicats a entitats sense ànim de lucre, cessió d'espais, filmacions, publicacions i botiga virtual.

Creixement dels indicadors estadístics

Malgrat les limitacions de personal i pressupostàries la satisfacció dels usuaris (9 sobre 10) es manté respecte el 2015 i el compliment dels compromisos de la carta de serveis (96,4 %) creix 1,2 punts.

Cal destacar també l'increment del 8,5 % del nombre d'activitats (364) entre actes, visites, exposicions i Portes obertes.

2.2 Serveis educatius i visites

Col·laboració amb universitats i centres d'ensenyament

El 2016 ha continuat la campanya de col·laboració amb universitats i centres d'ensenyament secundari iniciada el 2005. L'objectiu de la iniciativa és oferir als professors i alumnes sessions de formació específica dels seus estudis a la Biblioteca de Catalunya.

Jornades de Portes Obertes

La Jornada de Portes Obertes es va celebrar el dissabte 23 d'abril, Sant Jordi; més de 3.300 persones van visitar la Biblioteca.

Visites guiades

Durant l'any han s'han rebut unes 4.000 persones en 174 sessions i visites guiades per a estudiants universitaris, de primària i secundària, escoles d'adults, associacions diverses i professionals de l'àmbit de la informació i la documentació. L'Arxiu Joan Maragall, com a casa museu, ha tingut uns 1.430 visitants.

2.3 Activitats de difusió

Exposicions

La BC ha organitzat durant el 2015 diferents exposicions:

- "L'Arca, instal·lació performativa". 14.01-05.02.16
- "El teatre del cos. Dansa i representació a la Corona d'Aragó. Traces medievals i pervivències". 09.02-05.03.16
- "Enric Morera, musicar el modernisme". 11.03-12.04.16
- "Ramon Llull 'ha mester paraules e llibres'". 24.03-17.04.16
- "Shakespeare entre nosaltres". 13.04-14.05.16
- "Miquel Pujol i el món dels impossibles". 17.05-18.06.16
- "L'espai de dansa i música (1992-2005)". 08.06-12.07.16
- "Ressorgiment i altres revistes d'exili". 20.06-21.07.16

- "Caterina Albert, 'la retirada no és cobardia'". 22.07-05.09.16
- "Maria Pascual". 06.09-10.10.16
- "Escriptors i repòrters, un passeig per un segle de periodisme català". 20.09-22.10.16
- "Joan Fosas o la renovació de l'esbart". 11.10-12.11.16
- "Granados?" 15.11.16-14.01.17
- "Joaquim Carbó, un tresor sota la sorra". 14.11-13.12.16
- "Els Pastorets de Folch i Torres, centenari d'una tradició (1916-2016)". 14.12.16-14.01.17

Teatre a la BC

La Biblioteca ha acollit la representació de diverses obres teatrals com *Maragall a casa*, durant tot l'any a l'Arxiu Joan Maragall; *Dansa d'agost*, del 9 de març al 8 de maig; *Caïm i Abel*, del 15 de juny al 24 de juliol; *Trau*, del 13 al 16 d'octubre; *Tothom ho sap*, del 24 al 27 d'octubre; *Un obús al cor*, del 17 al 27 de novembre i de l'1 al 18 de desembre; i *Entre bambolines*, el 15 de febrer i el 4 d'abril.

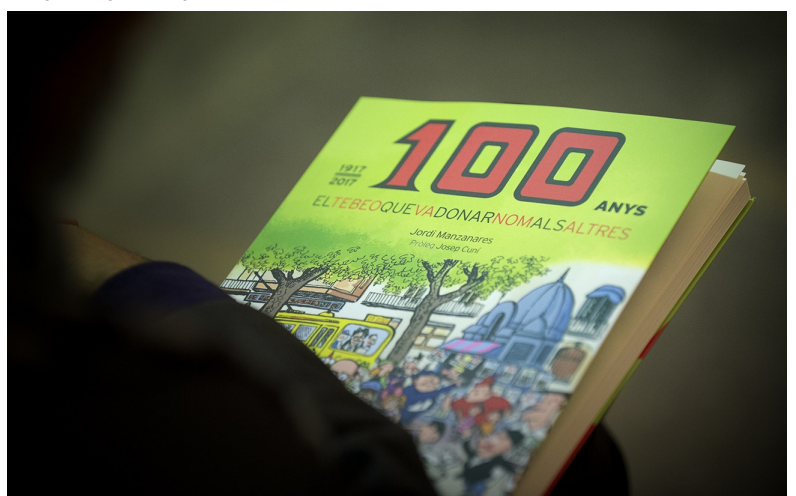
Activitats musicals

Durant el 2016 han tingut lloc diverses activitats musicals a la Biblioteca com els concerts i recitals següents: els del cicle Granados; els de Josep Bassal; el dedicat a Eduard Toldrà; el de la Coral Sant Jordi, per Sant Jordi; i el de la Coral Sant Pau; el de Romaine Wheeler; el d'homenatge a Salvador Moreno; els del Barcelona Festival of Songs; el de Jorge Córdoba; el dedicat a Narcisa Freixas; el del 50è aniversari de Gaspar Cassadó; i el cicle *Ars Longa*.

Altres esdeveniments

A més d'aquestes activitats se n'han dut a terme d'altres de destacades com la 5a trobada de responsables de biblioteques públiques; el cicle de conferències "16 Òperes Bib"; el cicle de conferències sobre Shakespeare; o el programa Eye Catalunya.

Així mateix s'han dut a terme diferents presentacions de llibres i discs. D'altra banda, la BC ha cedit els seus espais per a diferents activitats: rodes de premsa, congressos, lliuraments de premis, reunions, gravacions, reportatges fotogràfics, etc.

Presentació de 100 anys. *El Tebeo que va donar nom als altres*

RECURSOS, DESCRIPCIÓ I ACCÉS (RDA)

RDA és la nova norma de catalogació que substitueix les *Regles angloamericanes de catalogació*¹, 2a edició (AACR2).

La quantitat d'informació existent al web i la diversitat de suports, formats i continguts fan que les normes de catalogació emprades fins ara i els sistemes automatitzats hagin quedat antiquats davant les tecnologies emergents del web semàntic. És cert que els catàlegs estan presents en el web però no participen de la web semàntica, les dades que es proporcionen en els actuals catàlegs no es poden relacionar o interactuar amb altres dades del web, no poden ser explotades pels motors de cerca i, per tant, no arriben a donar resposta a uns usuaris que en un 90% dels casos comencen la cerca a internet. Hem d'assumir que els catàlegs han esdevingut invisibles en l'entorn digital i que cal començar a formatar les dades del catàleg de tal manera que puguin ser visibles per Yahoo!, Google, etc. RDA és una peça clau per a proporcionar metadades fiables i de qualitat necessàries per a les futures bases de dades relacionals que ens han de permetre construir eines funcionals.

RDA segueix la reformulació fonamental de la catalogació en l'àmbit teòric. Es basa en els *Principis internacionals de catalogació*² (PIC) de 2009 i en els models *Requisits funcionals dels registres bibliogràfics*³ (FRBR) i *Requisits funcionals de les dades d'autoritat*⁴ (FRAD). Evidentment aquest fet incideix en la seva estructura i especialment en quines dades s'han de proporcionar i com s'han d'enregistrar. L'objectiu principal d'RDA és facilitar les tasques de l'usuari (trobar, identificar, seleccionar i obtenir), cada directriu i/o instrucció està pensada per assegurar que el catalogador proporcioni les metadades essencials i necessàries perquè l'usuari pugui identificar i accedir als recursos de la biblioteca i a altres recursos relacionats.

El desenvolupament d'RDA ha implicat un esforç cooperatiu amb els creadors i usuaris de metadades fora del sector bibliotecari, com és el cas de la comunitat Dublin Core, amb la finalitat d'harmonitzar i comparar els models conceptuals i les normes que utilitzen ambdues comunitats; com també amb la comunitat editorial, que ha desenvolupat una llista terminològica per a suports basada en la seva norma ONIX perquè pugui ser utilitzada tant per la comunitat editorial com per la bibliotecària.

¹*Regles angloamericanes de catalogació*. 2a ed., revisió de 2002, actualització de 2005. Barcelona : Biblioteca de Catalunya, 2008.

²*Declaració de principis internacionals de catalogació*. Barcelona : Biblioteca de Catalunya, 2009. <www.bnc.cat/content/download/432/3867/version/2/file/dpic2009.pdf>

³*Requisits funcionals dels registres bibliogràfics: informe final*. Barcelona : Biblioteca de Catalunya : Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2009. <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr/frbr-ca_2009.pdf>

⁴*Requisits funcionals de les dades d'autoritats: un model conceptual*. Barcelona : Biblioteca de Catalunya : Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2010. <<http://www.bnc.cat/content/download/709/6751/version/1/file/frad.pdf>>

RDA s'està desenvolupant amb la perspectiva necessària per ser adaptable a nivell internacional i per fer possible que altres països puguin fer-ne la traducció i ajustar les pautes a les necessitats locals.

A Catalunya, la Comissió Assessora de Catalogació de la Biblioteca de Catalunya, òrgan consultiu de la Biblioteca en matèria de catalogació on hi ha representants de tot el sistema bibliotecari català, en la reunió del 30 d'octubre de 2012 va debatre la conveniència d'adoptar RDA de forma consensuada i sense trencar la unitat aconseguida fins ara. El 2013 es va decidir iniciar el canvi i, com a punt de partida essencial del procés, es determinà la necessitat de disposar d'una traducció catalana d'RDA. La Biblioteca de Catalunya va fer l'encàrrec a Assumpció Estivill Rius, professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, amb llarga experiència com a traductora de textos normatius internacionals i coneixedora de les pràctiques catalogràfiques de Catalunya, de manera que quedava assegurada la coherència i la unitat de criteri.

Paral·lelament, el 2015 es va crear la Subcomissió Tècnica d'RDA amb l'objectiu de liderar el procés, fent-ne difusió, assegurar la coexistència dels actuals registres d'autoritat i bibliogràfics amb els futurs registres en RDA, i fer el seguiment del desenvolupament del BIBFRAME.

Formen part de la Subcomissió: M. José Aragonès Poves, Paz Caldentey Rodríguez i Ida Conesa Sanz, del Servei de Normalització Bibliogràfica, Biblioteca de Catalunya; Rosa Fabeiro Garcia i Anna Rovira Jarque, del CRAI Procés Tècnic, Universitat de Barcelona; Montserrat Garcia Alsina, dels Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació, Universitat Oberta de Catalunya; Jesús Gascón García, de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació, Universitat de Barcelona; Carme Piulachs, del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; Mercè Ramon Martínez, del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona; Joana Roig Equey, del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya; Jordi Bosch Canalias, del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya; Luna Sindin Cordery, del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya; Imma Ferran Augé, del Servei de Normalització Bibliogràfica, Biblioteca de Catalunya, com a coordinadora.

Com a principal mitjà de difusió, la Subcomissió va optar per crear un espai web que recollís tota la documentació generada i proporcionés informació rellevant sobre RDA i resposta a dubtes relacionals amb la seva implementació a Catalunya. El juny de 2015 es publicava al web de la Biblioteca de Catalunya l'apartat *Cap a RDA*⁶.

El gener de 2016 s'inicia la fase d'implementació amb la publicació de la traducció catalana d'RDA: *Recursos, descripció i accés*⁷ en format PDF i de lliure accés des del web de la Biblioteca de Catalunya durant un any; a partir del 2017 es trobarà disponible a través de l'*RDA Toolkit*⁸, una eina en línia d'accés per subscripció per al qual la Biblioteca ha gestionat una subscripció col·lectiva de manera que no suposi cap despesa als professionals de Catalunya.

Les institucions que han iniciat el canvi a RDA el 2016 han estat la Biblioteca de Catalunya i la Universitat de Barcelona. A partir de gener de 2017 i gradualment: el Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya del CSUC, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat de Vic, la Universitat Jaume I, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat Ramon Llull, la Universitat Rovira i Virgili, la Xarxa de Biblioteques del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona

⁵ BIBFRAME proporciona el fonament de la futura descripció bibliogràfica, tant en el web com en el món més ampli de la xarxa. Serà el substitut del format MARC.

⁶ *Cap a RDA*. Barcelona : Biblioteca de Catalunya, 2015. <<http://www.bnc.cat/Cap-a-RDA>>

⁷ *RDA: Recursos, descripció i accés*. Edició preliminar. Barcelona : Biblioteca de Catalunya, 2016.

⁸ *RDA Toolkit : Resource Description & Access*. Chicago, IL: American Library Association, 2010. <<http://www.rdatoolkit.org/>>

3. FONS DE LA BC

El 2016 la Biblioteca de Catalunya ha adquirit 149.078 unitats documentals, de les quals 81.237 corresponen a donacions i dipòsits, 1.127 a compres, 36 a intercanvi i 66.678 al Dipòsit Legal

3.1 Adquisicions destacades

Impresos i Col·leccions Especials

Dels 145 documents de donatius diversos destaca el fons de l'Asociación de Cervantistas, un conjunt documental que aplega documentació relacionada amb els col·loquis i congressos de l'associació, del període 1998-2004.

Quant a compres, destaquen algunes peces puntuals de temàtica cervantina com un joc de cartes de la baralla espanyola amb motius quixotescos, i una edició il·lustrada per Enrique Ferré de la segona part del Quixot.

Manuscrits

El 2015 han ingressat diverses donacions de fons d'entre els quals destaquen el de Joan Solà; el de Manuel Vázquez Montalbán; el de Josep M. Castellet; el de Josep Lluís Sobrer Barea; el d'Edicions de la Rosa Vera-Jaume Pla; el d'Helena Valentí i Petit i Eduard Valentí i Fiol; així com documentació d'Ismael Smith i de Quima Jaume Carbó.

Així mateix s'han comprat el fons TBO i el de Cristina Peri Rossi.

Música

Dels fons ingressats destaquen la compra de documentació de Felip Pedrell, així com diverses donacions i lliuraments de fons personals com el de Francesc Brunet; el de Josep Voltas Viñas; el de Ramon Oller Giralt; la Biblioteca de Jorge de Persia; els documents Conxita Badia, de Carlos Manso: el fons Joaquim Homs; la Biblioteca David Padrós; el fons Miquel Querol; i el de Eugeni Soler.

Fons destacat: donació del fons de Josep M. Castellet, arxiu i biblioteca personal, que conté documentació personal, professional, de participació en esdeveniments, obra pròpia, obra d'altri, correspondència i aproximadament 2.250 fotografies produïdes entre 1943-2012

Documents gràfics

Dels nous ingressos cal remarcar el fons del premi Mini Print, referent mundial sobre gravat, premi internacional de gravat que se celebra a Cadaqués des de 1981; el donatiu de la família de Josep Ribot, il·lustrador que treballà en diferents àmbits, de la seva producció d'il·lustració de bolets, temàtica en la qual excel·lí; el donatiu de maquetes i xilografies del Taller de Jaume Pla, que completa anteriors donatius de la Rosa Vera, i el fons del ballarí i coreògraf Joan Fosas, amb noves aportacions de fotografies dels espectacles que va dirigir o participar.

Cal fer menció també d'altres donatius, com el de Carles Catalan, de disseny gràfic, fonamentalment publicitari, dels anys '60 fins a començaments del 2000, i el donatiu d'un dibuix original d'Ismael Smith per a la revista *iCu-cut!*.

Respecte a les compres, s'han adquirit 500 dibuixos d'Antoni Roca Maristany, que conreà l'humorisme polític i esportiu i les caricatures; un centenar de dibuixos originals del fons editorial del *TBO*, un conjunt variat, tant per la temàtica com pels autors; cinc llibres de bibliòfil a diferents proveïdors, una selecció variada, tant pel que fa a temàtiques com a tècniques. I alguns dibuixos solts de dibuixants catalans destacats com: Josep Triadó, Joan G. Junceda i Josep Coll.

Documents sonors i audiovisuals

S'han rebut diverses donacions de la quals sobresurten la de Humberfilm, de vídeos professionals d'empresa; la de Jorge de Persia, de discos de vinil argentins; la de l'Auditori de Barcelona, de discos EDMGC; la d'Eugeni Soler i Alomà, de cassetts domèstiques; la de Dolors Castellví Giró, de vídeos de Jazz MGM i Swingtime Collections; i la d'Albert Vilardell, de discos i vídeos d'òpera.

Publicacions periòdiques

Han ingressat 134 donacions de publicacions periòdiques. Destaquen per volum: l'entrada dels fons de la Cambra agrària de Barcelona, del Fons Rubió i de la Biblioteca de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna, d'aquesta donació destaca una molt bona col·lecció de la revista *Fotogramas&video* (1983-1999), amb la que s'ha aconseguit completar la col·lecció de la Biblioteca de Catalunya.

Entre els títols destacables que han arribat el 2016 trobem una col·lecció molt completa dels anys 1945 a 1960, de la revista mensual *La Confiteria española*, publicada a Barcelona. 9 volums del Noticiario *C.E.D.A.M.*, publicat pel Círculo Español de Artes Mágicas, entre 1953 i 1984 a Barcelona. La revista *Tothom* de Vilafranca del Penedès, publicada entre 1969 i 1985 de la qual s'ha completat la col·lecció i s'han incrementat el *Diari del Baix Penedès* amb exemplars publicats

entre 2006 i 2012 i *El Tres de vuit*. La revista *Garba* de Sabadell publicada entre 1920 i 1922 també s'ha incrementat amb 10 números. Finalment, de la revista *Cultura cristiana* publicada entre els anys 1960 i 1980 per l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, han arribat més de 200 números que incrementaran o completaran la col·lecció.

Per altra banda, del fons dels germans Viña han ingressat un centenar de números i extres del *TBO* publicats entre 1964 i 1988 i del Fons Manuel Vázquez Montalbán són d'especial interès per la seva compleció i rellevància els 197 de la revista *Sobremesa* publicada a Madrid entre 1984 i 2001, i la revista *Charlie Hebdo* números 1 de 1992 al 157 de 1995. Com a curiositat editorial han entrat 2 números, únics publicats, de la revista estudiantil, feta a Barcelona *Balmes 67* i un número mecanografiat d'una revista amb el títol *Gol*.

És d'interès l'entrada d'un conjunt de revistes de jazz entre elles les del Hot Club Barcelona i la del Jazz Club Granollers.

Quant a compres destaquen els números 3-6 (oct-des 1923) de la *Revista de Occidente*, que completen la col·lecció de la BC, i els números 6 i 7 (1986) del *TBO*, que completa la seva quarta època.

La web catalana

El portal [PADICAT](#) (Patrimoni Digital de Catalunya), que té com a objectiu compilar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana va entrar en funcionament el 2006 i actualment està en ple rendiment.

A final de 2016 s'hi havien adherit unes 500 institucions diverses, mitjançant la formalització d'un conveni de col·laboració i contenia 321.292 captures de 73.125 llocs web amb un volum de 19,3 TB.

Dipòsit Legal (Bibliografia catalana)

El 2016 han ingressat per Dipòsit Legal 66.678 documents de diversos tipus: llibres, revistes, material gràfic, sonor, audiovisual, etc. S'han assignat un total de 33.182 números nous (27.878 a Barcelona, 1.913 a Girona, 1.661 a Lleida i 1.730 a Tarragona).

El Dipòsit Legal de Catalunya, integrat en la Biblioteca de Catalunya, és el receptor de la producció editorial i audiovisual catalana. La seva funció principal és recollir i preservar el conjunt de la producció editada a Catalunya en qualsevol suport i fer-ne possible el seu accés.

Fons destacat: El fons Manuel Vázquez Montalbán va ingressar per donatiu de la família de l'escriptor i està constituït principalment per l'arxiu personal, fotografies, llibres, revistes i documents sonors i audiovisuals

Presentació del fons de Manuel Vázquez Montalbán

Patrimoni d'editors i editats

El 13 de març de 2015 es va presentar el portal Patrimoni d'editors i editats, desenvolupat per la Biblioteca de Catalunya amb la voluntat de promoure la preservació i el descobriment del patrimoni editorial, proporcionar un accés únic als fons i arxius d'editors i autors, contribuir a la internacionalització del patrimoni i la cultura catalana a través de les seves indústries culturals, posar en valor els fons personals d'autors i editorials a través de la seva vinculació i garantir la disponibilitat de l'edició històrica per a futures publicacions.

Patrimoni d'Editors i Editats de Catalunya

Inici Editorials Autors Il·lustradors/Fotògrafs Altres índex

La producció bibliogràfica i documental de Catalunya és rica i diversa amb autors de totes les èpoques i àmbits, suportats per una indústria editorial que és testimoni de la cultura catalana i peça clau en la difusió i consum cultural. La Biblioteca de Catalunya i altres institucions del país conserven col·leccions i arxius personals dels autors i fons editorials que contribueixen a construir la nostra història passada i present, que cal fer coneguts i facilitar-ne la localització i estudi.

El Portal de Patrimoni d'Editors i Editats:

- Promou la preservació i el descobriment del patrimoni editorial.
- Proporciona un accés únic als fons i arxius d'editors i autors.
- Contribueix a la internacionalització del patrimoni i la cultura catalana a través de les seves indústries culturals.
- Posa en valor els fons personals d'autors i editorials a través de la seva vinculació.
- Garanteix la disponibilitat de l'edició històrica per a futures publicacions.

Aquesta iniciativa ha comptat des de l'inici amb la complicitat i l'assessorament desinteressat de Sergio Vila-Sanjuán, periodista i escriptor, expert en el sector del llibre i la lectura, a qui agraim especialment el seu suport.

Eugènia Serra
Director of the Biblioteca de Catalunya

Barcelona, capital editorial
El món del llibre català ha generat impacte internacional al llarg dels segles

Sergio Vila-Sanjuán

Barcelona és una de les ciutats del món que disposen d'una història editorial més llarga i continuada. Des dels inicis de la impremta fins ara, són més de cinc segles produint volums per a un amplíssim cabal de lectors. Aquesta vocació ininterrompuda defineix la metròpoli catalana, que ha estat, i continua sent, la capital editorial d'Hispanoamèrica.

Com ha arribat Barcelona a convertir-se en referència clau de la indústria cultural internacional?

Ja en l'Edat Mitjana la ciutat es va dotar del que podríem anomenar un ecosistema del llibre per complet, en el qual apareixen autors, difusors (copistes, impressors, editors), llibreters, bibliotecaris, per descomptat lectors corrents, i també bibliòfils. Aquesta concentració defineix tota una manera de viure la cultura, i el seu pòsit constitueix un dels grans signes d'identificació barcelonins. Així ho han percebut observadors externs, com Miguel de Cervantes al segle XVII o Mario Vargas Llosa al segle XX, en definir específicament Barcelona per la seva relació amb els llibres.

“ Unes de les línies de treball de la Biblioteca de Catalunya és la promoció de la recuperació dels fons personals i la seva conservació. Des de la Institució de les Lletres Catalanes també hi col·laborem i hem engegat un programa conjunt per preservar el patrimoni literari. Amb aquest portal, la Biblioteca fa un pas més per donar conèixer quins fons existeixen i a on es poden localitzar, perquè tant important és preservar els fons com facilitar-ne l'explotació, estudi i difusió.”

Laura Borràs
Directora
Institució de les Lletres Catalanes

Edicions Proa
Edicions Destino
.Argos Vergara.
Albert Martín
Tusquets Editores
Empúries
Ediciones Península
Gustavo Gili
Juventud
Espasa
Laia
Selecta
Argos Vergara
Bruguera
Catalònia
Aedos Estela
Mentora
Montaner y Simón
Lumen
Seix Barral
Salvat Editores
Penguin Random Grupo Editorial
Edicions de la Magrana
Editorial Catalana
La Renaixensa
Grupo Planeta
Curial Edicions Catalanes
Publicacions de l'Abadia de Montserrat
Nova Terra
Josep Janés

Casals
Aymà
Teide
Grup 62
Grijalbo
Edicions de la Rosa Vera
Plaza & Janés
Edicions 62

GEOGRAFIA castellà llibres de bibliòfil crítica literària GEOGRAFIA castellà

Biblioteca de Catalunya 2014 Biblioteca de Catalunya. Carrer de l'Hospital, 56. 08001 Barcelona.
TÉ: +34 93 270 23 00. Fax: +34 93 270 23 04 bustia@bnc.cat | Alguns drets reservats · Nota tècnica · Avís legal

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

4. INICIATIVES DIGITALS

La Biblioteca de Catalunya impulsa i participa en iniciatives digitals tant pròpies com d'altres organitzacions

4.1 Els fons patrimonials a Internet

ARCA

La BC impulsa el projecte [ARCA](#) (Arxiu de Revistes Catalanes Antiques), un portal d'accés obert que inclou publicacions periòdiques tancades que han estat representatives dins la cultura i la societat catalanes.

ARCA permet als usuaris accedir a les col·leccions senceres de les publicacions sense haver de perdre temps i esforços en la seva localització i consulta a diferents institucions. A més, facilita la recuperació i la preservació del patrimoni hemerogràfic català, ja que el fet de disposar de substituïts digitals dels documents minimitza l'ús dels originals i el seu desgast. En finalitzar l'any s'hi poden consultar 366 títols que contenen 1.989.840 de pàgines; ARCA compta amb 31 institucions col·laboradores.

Memòria Digital de Catalunya

La [Memòria Digital de Catalunya](#) és un repositori cooperatiu, coordinat pel CSUC i la BC que permet la consulta en accés obert de col·leccions digitalitzades de diferents institucions.

La seva principal finalitat és augmentar la visibilitat i consulta del patrimoni català. Conté uns 3,6 milions d'imatges/documentos repartides en 131 col·leccions de 32 institucions participants.

En la MDC es poden trobar col·leccions digitalitzades de la Biblioteca de Catalunya d'incunables, manuscrits, llibres impresos, material gràfic, partitures, enquadernacions artístiques, cartells, fons fotogràfics, etc. Aquestes col·leccions estan obertes i s'hi estan incorporant nous documents digitalitzats.

Europeana

La Biblioteca de Catalunya és un dels socis col·laboradors del portal [Europeana](#), la biblioteca multimèdia digital europea. A més de proporcionar continguts (23 col·leccions i 32.494 objectes digitals) la Biblioteca de Catalunya actua com a intermediària entre Europeana i altres institucions catalanes que hi aporten continguts a través dels seus repositoris digitals. Els repositoris que hi participen són:

- Memòria Digital de Catalunya (MDC)
- Cartoteca Digital, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
- Trencadís, de la Diputació de Barcelona
- Bipadi, de la Universitat de Barcelona, amb 6 col·leccions i 703 objectes

RACO (Revistes Catalanes d'Accés Obert)

La Biblioteca de Catalunya participa en el portal [RACO](#) (Revistes Catalanes amb Accés Obert), juntament amb el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, un dipòsit des del qual es poden consultar, en accés obert, els articles a text complet de revistes científiques, culturals i erudites catalanes. A RACO es troben més de 92.000 articles de 473 revistes de 90 institucions.

World Digital Library

La Biblioteca de Catalunya participa en la [World Digital Library](#), el portal impulsat per la Library of Congress amb el suport de la UNESCO per fer públics a Internet materials importants de les cultures d'arreu del món.

The screenshot shows the WDL interface for the 'Maritime Regulations' entry. At the top, there's a navigation bar with 'WORLD DIGITAL LIBRARY' and 'LIBRARY OF CONGRESS' logos. Below that, a search bar and a row of thumbnail images representing various digital items. The main content area displays the title 'Maritime Regulations' with a 'Listen to this page' button. The description reads: 'Libre appellat Consolat de mar (Maritime regulations) is a collection of maritime and commercial ordinances and decrees of medieval origin that once had legal authority. The text comes from the ancient Costumes de la Mar, of Barcelona, written between 1260 and 1270. It integrates Catalan norms as well as those from other sources, including Pisan, Genoese, Venetian, and Marsilian. The definitive writing was done in the 14th century in Barcelona, with the addition of other legal texts. The work was widely circulated. Among the numerous editions printed in Catalan, two incunabula editions stand out. The first is from 1484, possibly by Nicolaus Spindeler, the other is that of Pere Posa, from 1494, with revision and enlargement of the text undertaken by Francesc Celedes. These editions were followed in the 16th century by those of Joan Luschner (1502), Joan Rosembach (1518), Carles Amorós (1518 and 1540), Ballester and Gillo (1523), and Sebastià de Cornellas (1592). Carles Amorós, a printer of Provençal origin established in Barcelona (active circa 1505-48), published the edition presented here. In 1518, in quarto format and in gothic characters—as was the case with all of editions of the 16th century except that of 1592. The work is composed of 129 numbered folios, with numerous woodcuts. Later, in 1540, Amorós produced another edition. It became the commercial code of maritime legislation of the Mediterranean and the common law about subjects relating to ships and the sea, current in many places until the 19th century. In the 16th century, *Libre appellat Consolat de mar* was translated into Italian, French, and Spanish, and reissued in new editions numerous times up to the present. This copy, bound in leather, is part of the Col·lecció Bonsoms-Chacón, donated to the Biblioteca de Catalunya in 1948, after the death of Mercedes Chacón, widow of Isidre Bonsoms i Sicart.'

Below the text, there are social media sharing icons for Facebook, Twitter, and Email. A 'Date Created' field shows 'August 6, 1518 CE' and a 'Subject Date' field shows '1518 CE'. A 'Similar Items' section lists 'Barcelona Songbook' and 'Compendium of the Art of Arithmetic'.

El *Consolat de Mar* a la WDL

4.2 Participació ciutadana

Transcriu-me!!

[Transcriu-me!!](#) és una proposta de col·laboració adreçada als investigadors i ciutadans en general, que vol millorar l'accés als continguts digitals que publica la Biblioteca de Catalunya. Es basa en la complicitat entre les institucions i la societat, i compta amb el suport del CSUC (Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya). A final de 2016 s'ha acabat la transcripció dels documents de la col·lecció *Obra literària d'Àngel Guimerà*.

4.3 Preservació digital

COFRE preservació digital

La Biblioteca de Catalunya ha implementat un pla de preservació digital que ha de garantir la perdurabilitat dels documents digitals que formen part de la seva col·lecció. Com a responsable de la preservació del patrimoni bibliogràfic a Catalunya la BC ha dedicat molts recursos a digitalitzar documents analògics, alhora que ha incorporat als seus fons documents creats directament en format digital.

El 2011 va entrar en funcionament el repositori de preservació COFRE que garanteix la perdurabilitat d'aquests documents.

Així mateix l'Ateneu Barcelonès s'ha adherit al projecte i, amb el suport de la BC, fa ús del repositori COFRE per a preservar documents digitals de la seva biblioteca.

Al llarg de 2016 s'hi han carregat 130.776 fitxers corresponents a 6.792 documents, que ocupen 2,52 TB.

PADICAT

El portal [PADICAT](#) (Patrimoni Digital de Catalunya), del qual s'ha parlat en l'apartat Fons de la BC, s'encarrega de la preservació digital de la web catalana. El 2016 s'han detectat incidències per manca d'infraestructura suficient. Com a resultat, el nombre de captures de 2015-2016, ha estat per sota de l'estimació realitzada. A finals de 2016 una vegada coneguda la problemàtica s'han iniciat les accions per resoldre-la i normalitzar les captures el 2017

A final de 2016 conté 321.292 captures de 73.125 llocs web amb un volum de 19,3 TB

5. COL·LABORACIONS

En el cas de les iniciatives cooperatives posades en marxa en anys anteriors, com ara Memòria Digital de Catalunya, ARCA o CANTIC, només s'inclouen les institucions o entitats que s'hi han incorporat per primera vegada el 2015

Abadia de Montserrat	ARCA	Accés a continguts digitals
AEDOM (Asociación Española de Documentación Musical)	Participació en la Comisión de Archivos Sonoros y Audiovisuales	Representació a organitzacions professionals
Ajuntament de Barcelona. Districte de Ciutat Vella	Llegim al Jardí	Activitat cultural
Associació Joan Manén	Activitats de l'Associació	Activitat professional
Barcelona Festival of Song	Curs de docència i concerts	Activitat cultural
Biblioteca Nacional de España	Catalogació cooperativa del Dipòsit Legal	Catalogació cooperativa
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya	ARCA	Accés a continguts digitals
CSUC (Consorti de Serveis Universitaris de Catalunya)	Fem memòria	Accés a continguts digitals
	Memòria Digital de Catalunya	Accés a continguts digitals
	PADICAT	Preservació digital
	RACO	Accés a continguts digitals
	<i>Transcriu-me!!</i>	Accés a continguts digitals
	RECERCAT Dipòsit de la recerca de Catalunya	Accés a continguts digitals
	CCPBC Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya	Catàleg col·lectiu
	CCUC Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya	Catàleg col·lectiu
	GEPA	Magatzem cooperatiu
	CANTIC	Normalització de noms i títols
EBLIDA	European Bureau of Library Information and Documentation Associations	Representació a organismes internacionals
Escola de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Escola Superior de Música de Catalunya	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Eye Catalunya	Xerrades de creadors innovadors que viuen a Catalunya	Activitat cultural
Europeana	Proveir continguts i facilitar la participació a altres entitats	Accés a continguts digitals
	Participació a l'Europeana Network	Representació a organismes internacionals
ICUB	Setmana de la Poesia	Activitat cultural
IFLA	Participació en el Committee on Copyright and other Legal Matters	Representació a organismes internacionals
Institució de les Lletres Catalanes	Patrimoni literari	Recuperació de fons personals d'escriptors catalans
Institut Cartogràfic de Catalunya	CARTOCAT - Portal de mapes antics georeferenciats	Accés a continguts digitals
La Perla 29	Teatre en l'espai d'Arts i Oficis	Cessió d'espai
Library of Congress	World Digital Library	Accés a continguts digitals

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte	Hispana	Accés a continguts digitals
	Consejo de Cooperación Bibliotecaria	Representació a organismes
Servei de Biblioteques de la Generalitat	Trobada anual de responsables de biblioteques públiques	Activitat professional
	16 Òperes Bib	Activitat cultural
UB. Facultat de Belles Arts	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UB. Facultat de Biblioteconomia i Documentació	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UB. Facultat de Geografia i Història	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
University of Oxford. Medieval and Modern Languages	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UOC. Estudis de Ciències de la Informació i la Comunicació	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Viquipèdia	Creació de continguts	Accés a continguts digitals

6. TREBALLAR A LA BC

El 2016 ha continuat el pla d'estades internes voluntàries de personal de la BC en altres unitats de treball diferents a l'habitual. Hi han participat 7 persones

6.1 Comunicació interna

S'han portat a terme trobades periòdiques entre la directora i el personal de la Biblioteca (Espai de Trobada) amb l'objectiu de potenciar la comunicació. Així mateix, s'ha continuat la distribució del butlletí electrònic adreçat al personal de la BC (Comunicació a la BC) iniciada el 2004

6.2 Estades internes

El 2016 han continuat les estades internes de treballadors de la BC que tenen com a objectius principals millorar el coneixement de la Biblioteca, les relacions personals i les habilitats i competències personals.

5 persones han fet una estada en altres unitats de treball. La valoració en funció de la utilitat des del punt de vista personal ha estat de 4,5 sobre 5, i en funció de la utilitat per a la feina habitual de 4,5 sobre 5.

Tots els participants repetirien l'experiència. L'aspecte més valorats és conèixer el funcionament d'una altra unitat.

6.3 Cap a RDA

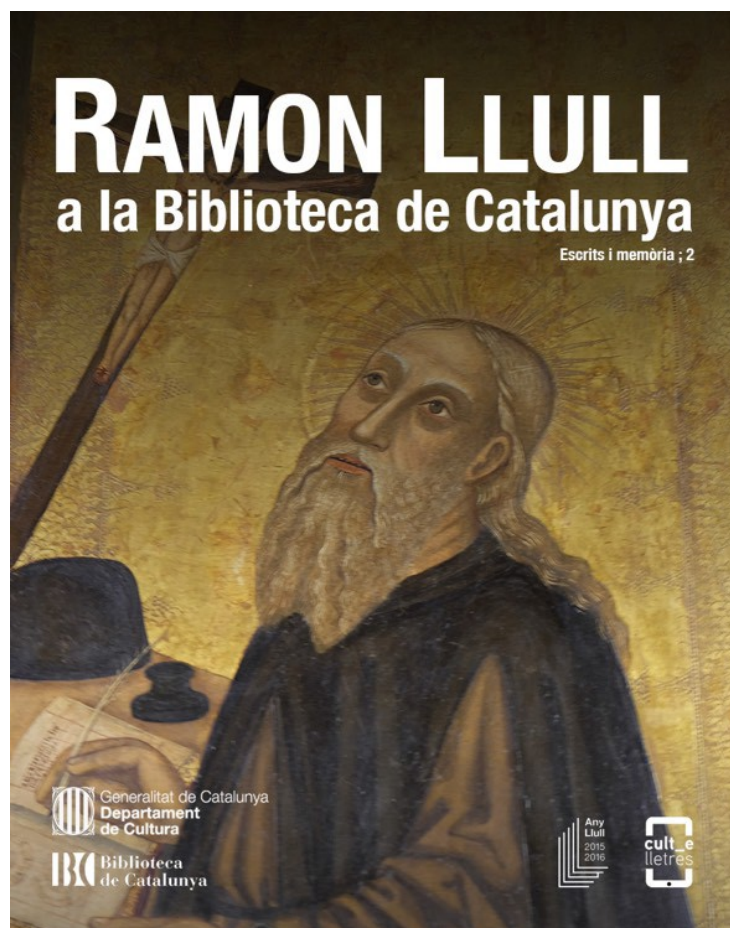
El 2016 s'ha iniciat la implementació de les RDA (Recursos, descripció i accés), la nova norma de catalogació que substitueix les Regles angloamericanes, a les biblioteques de Catalunya.

El Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, l'Àrea de Biblioteques, Informació i Documentació del CSUC i el Servei de Normalització Bibliogràfica de la Biblioteca de Catalunya, actuant com a coordinador, han treballat conjuntament per a aproximar les seves pràctiques catalogràfiques.

7. PUBLICACIONS

La Biblioteca de Catalunya desenvolupa la seva política específica de publicacions, tant edicions pròpies com coedicions.

- *Haidé*. Estudis maragallians. Butlletí de l'Arxiu Joan Maragall. Núm. 5. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2016. (publicació electrònica)
- *Ramon Llull a la Biblioteca de Catalunya*. Barcelona : Biblioteca de Catalunya, 2016. (Escrits i memòria; 2)(llibre electrònic)
- *Música i litúrgia medieval a la Biblioteca de Catalunya* (s. IX-XIII). : Biblioteca de Catalunya, 2016. (Escrits i memòria; 3)(llibre electrònic)

8. AGRAÏMENTS

La Biblioteca de Catalunya incrementa constantment el seu patrimoni gràcies a la generositat de les persones, organitzacions, entitats, institucions, etc. que hi han fet donacions. En el web de la BC es pot consultar la llista de donants, tant particulars com entitats